

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika, wprowadzonymi ustawą z dnia 13 X 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887, z późniejszymi zmianami).

4. Dane w tabl. 2-5 opracowano na podstawie reprezentacyjnego badania struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2012 r. Dane dotyczą zatrudnionych, którzy otrzymali wynagrodzenie za cały miesiąc, bez zatrudnionych w organizacjach: społecznych, politycznych, związków zawodowych i innych. Do obliczenia wynagrodzenia przyjęto sumę: wypłat wynagrodzeń osobowych za badany miesiąc z uwzględnieniem wypłat dokonanych za okresy dłuższe niż

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Data do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.

3. Data regarding wages and salaries are given **in gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes and since 1999 also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) introduced by the Law on the Social Security System, dated 13 X 1998 (Journal of Laws, No. 137, item 887, with later amendments).

4. Data in tables 2-5 were compiled on the basis of sample survey on the structure of wages and salaries by occupations for October 2012. Data concern paid employees, who received wages and salaries for the whole month, excluding paid employees in social and political organizations, trade unions and others. For calculating wages and salaries the sum of the following were assumed: payments of personal wages and salaries for the reference month including payments made

miesiąc w przeliczeniu na jeden miesiąc (np. 1/3 premii kwartalnej, 1/12: nagród i premii rocznych, wypłat z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz honorariów).

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych - ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) i od 2009 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych OFE.

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) żołnierze zawodowi;
- 8) funkcjonariusze bezpieczeństwa publicznego, tj.: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej oraz b. Urzędu Ochrony Państwa;

for periods longer than one month calculated per month (e.g. 1/3 of quarterly premiums, 1/12 of annual prizes and premiums, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities and fees).

Social security benefits

1. Information regarding **retirement pay and pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution - from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of appropriated allocation as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and since 2009 from the sources gathered in the open pension funds OFE.

Information regarding **retirement pay and pension benefits for farmers** concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the appropriated allocation as well as since 2007 from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' co-operatives and co-operatives established on their basis as well as agricultural farmers' co-operatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) professional soldiers;
- 8) the public safety functionaries, i.e., the Police, the Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency, the Central Anticorruption Bureau, the Border Guard, the Government Protection Bureau, the State Fire Service as well as the former Office of State Protection;

- 9) funkcjonariusze służby więziennej;
- 10) rolnicy indywidualni;
- 11) inwalidzi wojenni i wojskowi, osoby represjonowane (od 1991 r.) oraz kombatanci.

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (renty wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągania przychodów z pracy.

5. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

6. Dane o świadczeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

- 9) *penitentiary staff functionaries;*
- 10) *farmers;*
- 11) *war and military invalids, repressed persons (since 1991) as well as combatants.*

3. Retirement pay and pension benefits (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

- 1) *retirement pay;*
- 2) *pensions resulting from an inability to work;*
- 3) *family pensions.*

4. Retirement pay and pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of earning revenue from work.

5. Data regarding the **average monthly retirement pay and pension** are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

6. Data regarding benefits are given **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes.

Wynagrodzenia Wages and salaries

TABL. 1 (108). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which entities emplo- ying more than 9 persons	
O G Ó Ł E M	2177,02	2973,79	3134,06	3260,87	3456,16	T O T A L
sektor publiczny	2549,31	3637,50	3767,76	3929,77	3929,76	public sector
sektor prywatny	1960,53	2679,36	2872,48	2990,17	3215,03	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2275,93	3236,33	3598,68	3880,88	4235,50	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2239,99	3037,03	3284,97	3395,55	3520,21	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	2058,47	2818,87	3022,16	3130,20	3250,98	of which manufacturing
Budownictwo	1742,86	2418,28	2586,85	2600,93	2866,62	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1664,86	2339,87	2434,39	2542,27	2696,61	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	1997,99	2224,06	2327,55	2405,07	2618,29	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1428,51	1874,49	1943,09	2018,94	2161,80	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3532,17	4792,73	5033,33	5340,81	5725,88	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3928,48	4758,27	5057,23	5140,03	5396,60	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2339,53	3029,51	3160,35	3282,09	3409,33	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2563,12	3761,70	3793,32	4024,76	4620,86	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1374,04	1978,32	2100,95	2326,09	2298,92	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obro- na narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2928,09	4027,07	4154,02	4256,75	4259,08	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2541,04	3500,13	3709,09	3905,50	3923,95	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1877,92	3085,55	3171,76	3269,31	3326,29	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2167,02	2877,36	3012,73	3086,38	3181,75	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2052,98	2283,84	2380,67	2434,12	2439,11	Other service activities

TABL. 2 (109). ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	
OGÓŁEM	690,8	331,9	358,9	239,0	82,5	156,5	451,8	249,4	202,4	
a - w tys. osób in thous. person	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
b - w odsetkach in percent										
według przedziałów ² wynagrodzeń ustalonych na podstawie krotności przeciętnego wynagrodzenia brutto (PW = 3895,72 zł) dla gospodarki narodowej w październiku 2012 roku										
by intervals ² determined on the basis of multiplication of average gross wages and salaries (PW = 3895.72 zł) for national economy in October 2012										
Do 1500,00 zł	82,3	37,1	45,2	0,3	0,1	0,2	82,0	37,0	45,0	
and less	11,9	11,2	12,6	0,1	0,1	0,2	18,1	14,9	22,1	
1500,01 - 1947,86										
(1500,01 zł - 50% PW)	87,8	35,4	52,4	13,0	2,2	10,8	74,8	33,2	41,6	
	12,7	10,7	14,6	5,4	2,6	6,9	16,6	13,3	20,6	
1947,87 - 2610,13										
(50 - 67% PW)	120,9	52,1	68,8	38,1	10,5	27,6	82,8	41,6	41,2	
	17,5	15,6	19,2	15,9	12,7	17,6	18,3	16,7	20,3	
2610,14 - 2921,79										
(67 - 75% PW)	50,4	23,1	27,3	21,7	6,7	15,0	28,7	16,4	12,3	
	7,3	7,0	7,6	9,1	8,2	9,6	6,3	6,6	6,1	
2921,80 - 3895,72										
(75 - 100% PW)	140,0	67,6	72,4	64,8	20,1	44,7	75,2	47,5	27,7	
	20,2	20,3	20,1	27,1	24,4	28,3	16,7	19,0	13,8	
3895,73 - 4869,65										
(100 - 125% PW)	90,1	45,4	44,7	46,9	15,9	31,0	43,2	29,5	13,7	
	13,0	13,7	12,5	19,6	19,4	19,7	9,6	11,8	6,8	
4869,66 - 5843,58										
(125 - 150% PW)	46,1	24,3	21,8	24,4	9,6	14,8	21,7	14,7	7,0	
	6,7	7,3	6,1	10,2	11,7	9,5	4,8	5,9	3,5	
5843,59 - 6817,51										
(150 - 175% PW)	24,3	14,0	10,3	11,9	6,0	5,9	12,4	8,0	4,4	
	3,5	4,2	2,8	5,0	7,2	3,8	2,7	3,2	2,1	
6817,52 - 7791,44										
(175 - 200% PW)	15,3	9,8	5,5	6,7	4,0	2,7	8,6	5,8	2,8	
	2,2	3,0	1,5	2,8	4,8	1,8	1,9	2,3	1,4	
7791,45 - 8765,37										
(200 - 225% PW)	9,7	6,0	3,7	4,2	2,6	1,6	5,5	3,4	2,1	
	1,4	1,8	1,0	1,8	3,1	1,1	1,2	1,4	1,0	
8765,38 - 9739,30										
(225 - 250% PW)	6,0	4,0	2,0	2,4	1,4	1,0	3,6	2,6	1,0	
	0,9	1,2	0,6	1,0	1,7	0,6	0,8	1,0	0,5	
9739,31 - 10713,23										
(250 - 275% PW)	4,0	2,6	1,4	1,4	1,0	0,4	2,6	1,6	1,0	
	0,6	0,8	0,4	0,6	1,2	0,3	0,6	0,7	0,5	
10713,24 - 11687,16										
(275 - 300% PW)	2,8	1,8	1,0	0,9	0,6	0,3	1,9	1,2	0,7	
	0,4	0,6	0,3	0,4	0,7	0,2	0,4	0,5	0,3	
11687,17 - 20000,00										
(300% PW -										
- 20000,00 zł)	8,7	6,6	2,1	2,1	1,6	0,5	6,6	5,0	1,6	
	1,3	2,0	0,6	0,9	1,9	0,4	1,5	2,0	0,8	
Od 20000,01 zł	2,4	2,1	0,3	0,2	0,2	0,0	2,2	1,9	0,3	
	0,4	0,6	0,1	0,1	0,3	0,0	0,5	0,7	0,2	

1 Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. 2 Przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50–75% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 75,00% przeciętnego wynagrodzenia).

1 Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. 2 The percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50–75% range includes wages and salaries accounting for 50.01 to 75.00% of the average wage and salary).

TABL. 2 (109). ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. (dok.)
PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women
według przedziałów ² wynagrodzeń ustalonych na podstawie krotności przeciętnego wynagrodzenia brutto (PW = 3571,97 zł) w województwie małopolskim w październiku 2012 roku by intervals ² determined on the basis of multiplication of average gross wages and salaries (PW = 3571.97 zł) in the Malopolskie voivodship in October 2012									
Do 1500,00 zł a	82,3	37,1	45,2	0,3	0,1	0,2	82,0	37,0	45,0
and less b	11,9	11,2	12,6	0,1	0,1	0,2	18,1	14,9	22,3
1500,01 - 1785,99 (1500,01 zł - 50% PW) a	52,1	23,0	29,1	6,4	1,1	5,3	45,7	21,9	23,8
b	7,5	6,9	8,1	2,7	1,3	3,4	10,1	8,8	11,7
1786,00 - 2393,22 (50 - 67% PW) a	120,2	47,4	72,8	31,1	7,3	23,8	89,1	40,1	49,0
b	17,4	14,3	20,3	13,0	8,9	15,2	19,8	16,1	24,3
2393,23 - 2678,98 (67 - 75% PW) a	46,5	21,7	24,8	17,9	5,5	12,4	28,6	16,2	12,4
b	6,7	6,5	6,9	7,5	6,6	8,0	6,3	6,5	6,1
2678,99 - 3571,97 (75 - 100% PW) a	141,5	66,1	75,4	63,7	19,5	44,2	77,8	46,6	31,2
b	20,5	20,0	21,0	26,8	23,5	28,2	17,2	18,8	15,3
3571,98 - 4464,96 (100 - 125% PW) a	98,5	50,8	47,7	48,3	16,7	31,6	50,2	34,1	16,1
b	14,3	15,3	13,3	20,2	20,3	20,2	11,1	13,6	8,0
4464,97 - 5357,96 (125 - 150% PW) a	57,2	28,1	29,1	31,3	10,7	20,6	25,9	17,4	8,5
b	8,3	8,5	8,1	13,1	13,0	13,1	5,7	7,0	4,2
5357,97 - 6250,95 (150 - 175% PW) a	31,8	17,7	14,1	16,2	7,2	9,0	15,6	10,5	5,1
b	4,6	5,3	3,9	6,8	8,7	5,8	3,5	4,2	2,5
6250,96 - 7143,94 (175 - 200% PW) a	17,7	10,8	6,9	8,1	4,6	3,5	9,6	6,2	3,4
b	2,6	3,2	1,9	3,4	5,5	2,3	2,1	2,5	1,6
7143,95 - 8036,93 (200 - 225% PW) a	12,4	7,9	4,5	5,6	3,3	2,3	6,8	4,6	2,2
b	1,8	2,4	1,3	2,3	4,0	1,4	1,5	1,8	1,1
8036,94 - 8929,93 (225 - 250% PW) a	7,9	5,0	2,9	3,5	2,1	1,4	4,4	2,9	1,5
b	1,1	1,5	0,8	1,4	2,6	0,9	1,0	1,2	0,8
8929,94 - 9822,92 (250 - 275% PW) a	5,0	3,3	1,7	2,0	1,2	0,8	3,0	2,1	0,9
b	0,7	1,0	0,5	0,8	1,5	0,5	0,7	0,8	0,4
9822,93 - 10715,91 (275 - 300% PW) a	3,7	2,5	1,2	1,3	0,9	0,4	2,4	1,6	0,8
b	0,5	0,8	0,3	0,5	1,1	0,2	0,5	0,6	0,4
10715,92 - 20000,00 (300% PW - - 20000,00 zł) a	11,6	8,4	3,2	3,1	2,1	1,0	8,5	6,3	2,2
b	1,7	2,5	0,9	1,3	2,6	0,6	1,9	2,5	1,1
Od 20000,01 zł a	2,4	2,1	0,3	0,2	0,2	0,0	2,2	1,9	0,3
b	0,4	0,6	0,1	0,1	0,3	0,0	0,5	0,7	0,2

1 Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. 2 Przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50–75% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 75,00% przeciętnego wynagrodzenia).

1 Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. 2 The percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50–75% range includes wages and salaries accounting for 50.01 to 75.00% of the average wage and salary).

TABL. 3 (110). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2012

GRUPY ZAWODÓW ^b OCCUPATIONAL GROUPS ^b	Zatrudnieni w odsetkach <i>Paid employees in percent</i>			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł <i>Average gross wages and salaries in zł</i>		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	3571,97	3932,51	3238,59
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy Managers	7,3	8,3	6,4	7358,27	8397,18	6109,54
Specjaliści Professionals	25,8	18,5	32,7	4575,08	5436,09	4124,90
specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych <i>science and engineering professionals</i>	2,6	4,0	1,3	4939,44	5376,29	3662,66
specjaliści do spraw zdrowia <i>health professionals</i>	5,4	1,4	9,0	4042,71	5891,04	3772,47
specjaliści nauczania i wychowania <i>teaching professionals</i>	9,3	5,2	13,3	4355,85	4858,09	4173,75
specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania <i>business and administration professionals</i>	5,9	4,4	7,3	4633,76	5306,09	4262,67
specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych <i>information and communications technology professionals</i>	1,5	2,7	0,4	6390,68	6528,29	5596,20
specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury <i>legal, social and cultural professionals</i>	1,1	0,8	1,4	5366,69	5711,07	5188,16
Technicy i inny średni personel Technicians and associate professionals	11,2	9,7	12,6	3656,20	3995,82	3414,55
średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych <i>science and engineering associate professionals</i>	2,5	4,2	0,9	4008,92	4175,00	3315,27
średni personel do spraw zdrowia <i>health associate professionals</i>	1,3	0,7	1,9	2830,13	3176,86	2720,40
średni personel do spraw biznesu i administracji <i>business and administration associate professionals</i>	6,1	3,8	8,2	3817,52	4076,29	3704,77
średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewne <i>legal, social, cultural and related associate professionals</i>	0,9	0,3	1,5	2724,92	2701,61	2729,24
technicy informatycy <i>information and communications technicians</i>	0,4	0,7	0,1	3961,44	3815,58	5287,11
Pracownicy biurowi Clerks	8,5	6,4	10,4	2969,01	2913,45	3000,71
sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni <i>general and keyboard clerks</i>	2,7	0,9	4,3	3044,00	3325,42	2987,93
pracownicy obsługi klienta <i>customer services clerks</i>	1,4	0,6	2,2	3332,72	3793,76	3220,82
pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej <i>numerical and material recording clerks</i>	3,4	4,5	2,3	2791,04	2711,64	2937,17

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1 na str. 25.

a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1 on page 25.

TABL. 3 (110). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. (dok.)**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2012 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b OCCUPATIONAL GROUPS ^b	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł		
	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women
Pracownicy biurowi (dok.) Clerks (cont.)						
pozostali pracownicy obsługi biura other clerical support workers	1,0	0,4	1,6	2854,45	2972,03	2827,58
Pracownicy usług i sprzedawcy Service and sales workers	13,3	8,7	17,6	2088,65	2232,63	2022,53
pracownicy usług osobistych personal service workers	2,1	1,6	2,5	2197,25	2387,93	2083,03
sprzedawcy i pokrewni sales workers	9,0	3,7	14,1	2101,31	2491,55	2006,87
pracownicy opieki osobistej i pokrewni personal care workers	0,3	0,1	0,5	2253,86	2412,71	2227,52
pracownicy usług ochrony protective services workers	1,9	3,3	0,5	1875,47	1864,96	1938,81
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy Skilled agricultural, forestry and fishery workers	0,1	0,1	0,0	2432,26	2335,03	2562,11
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy Craft and related trades workers	13,4	23,9	3,6	2933,45	3087,35	1985,08
robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) building and related trades workers, excluding electricians	3,6	7,3	0,1	2767,08	2769,43	2514,26
robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni metal, machinery and related trades workers	4,1	8,3	0,1	3440,90	3455,88	2605,72
rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni handicraft and printing workers	0,8	1,2	0,5	2823,76	3096,93	2175,35
elektrycy i elektronicy electrical and electronic trades workers	1,5	3,0	0,2	3613,05	3675,93	2496,60
robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni food processing, wood working, garment and other craft and related trades workers	3,4	4,1	2,7	2217,11	2465,11	1882,13
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń Plant and machine operators and assemblers	9,6	17,9	1,9	3135,66	3161,30	2912,84
operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych stationary plant and machine operators	4,0	7,4	0,9	3629,48	3694,70	3112,97
monterzy assemblers	1,0	1,2	0,7	2904,61	3173,60	2469,70
kierowcy i operatorzy pojazdów drivers and mobile plant operators	4,6	9,3	0,3	2755,17	2732,63	3336,94
Pracownicy przy pracach prostych Elementary occupations	10,8	6,5	14,8	2003,37	2380,68	1850,79
w tym robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie of which labourers in mining, construction, manufacturing and transport	2,5	3,7	1,5	2516,89	2573,62	2383,06

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1 na str. 25.

a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1 on page 25.

TABL. 4 (111). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.¹
 AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012¹

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women

a - w zł
in zł

b - ogółem=100,0
total=100,0

O G Ó Ł E M

T O T A L

O G Ó Ł E M ...	a	3571,97	3932,51	3238,59	4035,55	4626,80	3723,92	3326,71	3702,83	2863,25
T O T A L	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

BY EDUCATIONAL LEVEL

Wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym	a	5135,72	6217,10	4487,52	4745,01	5495,42	4415,39	5642,69	6831,63	4609,09
<i>Tertiary with academic degree (at least doctorate) or tertiary with master degree, physician degree or equivalent</i>	b	143,8	158,1	138,6	117,6	118,8	118,6	169,6	184,5	161,0
Wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzędnym	a	4221,46	4940,56	3539,25	3978,88	5106,99	3517,60	4356,16	4895,56	3560,36
<i>Tertiary with engineer degree, licentiate (bachelor), economist with diploma or equivalent</i>	b	118,2	125,6	109,3	98,6	110,4	94,5	130,9	132,2	124,3
Policealne	a	3042,80	3354,82	2921,92	3249,73	3489,05	3202,13	2893,39	3310,28	2657,81
<i>Post-secondary</i>	b	85,2	85,3	90,2	80,5	75,4	86,0	87,0	89,4	92,8
Średnie zawodowe	a	3087,34	3361,45	2767,80	3511,12	4172,92	3164,95	2911,20	3174,40	2483,17
<i>Vocational secondary</i>	b	86,4	85,5	85,5	87,0	90,2	85,0	87,5	85,7	86,7
Średnie ogólnokształcące	a	2507,68	3102,22	2251,36	3281,41	3730,25	3119,02	2370,39	3005,96	2088,08
<i>General secondary</i>	b	70,2	78,9	69,5	81,3	80,6	83,8	71,3	81,2	72,9
Zasadnicze zawodowe	a	2620,65	2901,00	2071,34	3200,21	3777,24	2272,38	2477,76	2703,17	2013,16
<i>Basic vocational</i>	b	73,4	73,8	64,0	79,3	81,6	61,0	74,5	73,0	70,3
Gimnazjalne	a	2116,60	2138,92	1984,99	2291,49	2242,43	2404,93	2099,76	2130,92	1891,02
<i>Lower secondary</i>	b	59,3	54,4	61,3	56,8	48,5	64,6	63,1	57,5	66,0
Podstawowe i niepełne podstawowe	a	2530,61	2799,69	2130,24	2724,87	3454,84	2185,12	2450,98	2629,03	2091,18
<i>Primary and incomplete primary</i>	b	70,8	71,2	65,8	67,5	74,7	58,7	73,7	71,0	73,0

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (111). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.¹ (dok.)
 AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012¹ (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women
a - w zł in zł									
b - ogółem=100,0 total=100.0									
WEDŁUG WIEKU BY AGE									
24 lata i mniej and less	a 2399,38 b 67,2	2530,04 64,3	2196,87 67,8	2848,01 70,6	3460,32 74,8	2383,70 64,0	2351,39 70,7	2461,56 66,5	2166,42 75,7
25-34	a 3367,63 b 94,3	3611,41 91,8	3086,19 95,3	3409,11 84,5	3857,28 83,4	3184,61 85,5	3355,59 100,9	3571,36 96,4	3039,27 106,1
35-44	a 3847,51 b 107,7	4400,84 111,9	3393,55 104,8	4161,93 103,1	4840,44 104,6	3830,12 102,9	3666,31 110,2	4241,19 114,5	3040,72 106,2
45-54	a 3579,37 b 100,2	4051,69 103,0	3277,95 101,2	4093,56 101,4	4670,91 101,0	3842,67 103,2	3134,16 94,2	3702,10 100,0	2641,36 92,3
55-59	a 3707,98 b 103,8	4049,08 103,0	3393,08 104,8	4205,30 104,2	4586,97 99,1	3948,58 106,0	3307,67 99,4	3728,27 100,7	2808,46 98,1
60-64	a 4829,40 b 135,2	4851,03 123,4	4704,40 145,3	5547,83 137,5	5697,41 123,1	5089,86 136,7	4269,94 128,4	4316,44 116,6	3658,24 127,8
65 lat i więcej and more	a 8029,39 b 224,8	8212,56 208,8	7364,28 227,4	8180,06 202,7	8767,81 189,5	5809,64 156,0	7763,42 233,4	7170,41 193,6	9577,36 334,5
WEDŁUG STAŻU PRACY BY WORK SENIORITY									
Do 1,9 roku and less	a 2573,16 b 72,0	2754,80 70,1	2379,73 73,5	2863,54 71,0	3290,85 71,1	2635,04 70,8	2517,95 75,7	2689,93 72,6	2309,83 80,7
2,0 – 4,9	a 3033,13 b 84,9	3243,52 82,5	2793,63 86,3	3237,43 80,2	3719,48 80,4	2966,45 79,7	2986,06 89,8	3174,55 85,7	2734,06 95,5
5,0 – 9,9	a 3467,43 b 97,1	3734,76 95,0	3157,20 97,5	3573,55 88,6	4086,45 88,3	3298,51 88,6	3433,31 103,2	3668,71 99,1	3083,68 107,7
10,0 – 14,9	a 3742,06 b 104,8	4219,29 107,3	3274,56 101,1	4167,41 103,3	4782,72 103,4	3831,21 102,9	3578,29 107,6	4079,76 110,2	2967,01 103,6
15,0 – 19,9	a 3919,97 b 109,7	4484,78 114,0	3459,23 106,8	4321,98 107,1	5061,27 109,4	3989,87 107,1	3723,06 111,9	4315,63 116,5	3087,54 107,8
20,0 lat i więcej and more	a 3809,86 b 106,7	4274,12 108,7	3447,61 106,5	4210,57 104,3	4818,78 104,1	3885,77 104,3	3403,22 102,3	3910,93 105,6	2831,12 98,9

1 Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

1 Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 5 (112). **MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (decyle) W GRUPACH DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH¹ WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW² WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.**

DECILE EARNINGS (the upper limits of gross wages and salaries received by decile paid employment¹) BY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS² FOR OCTOBER 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Najwyższe wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej <i>Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile)</i>								
		pierwszej <i>first</i>	drugiej <i>second</i>	trzeciej <i>third</i>	czwartej <i>fourth</i>	piątej (media- na) <i>fifth (median)</i>	szóstej <i>sixth</i>	siódmej <i>seventh</i>	ósmej <i>eighth</i>	dziątej <i>ninth</i>
		w zł in zł								
OGÓŁEM	a	1496,77	1791,30	2113,23	2515,92	2948,33	3386,07	3913,31	4595,76	5963,06
TOTAL	b	1497,85	1836,73	2279,90	2730,29	3170,46	3630,28	4183,63	5009,93	6794,89
	c	1495,89	1759,43	2013,76	2351,40	2762,15	3172,94	3629,10	4301,84	5310,51
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	a	2423,71	3269,11	4132,22	4898,27	5660,28	6485,23	7622,46	9460,07	13541,36
<i>Managers</i>	b	2457,32	3464,55	4348,98	5162,06	6078,89	7158,97	8717,82	11588,66	16283,14
	c	2369,14	3153,51	3864,44	4535,44	5254,03	5939,04	6780,57	7959,71	10333,90
Specjaliści	a	2532,01	2937,83	3279,50	3609,18	4025,79	4414,11	4897,96	5639,17	7285,59
<i>Professionals</i>	b	2611,80	3171,01	3619,83	4085,13	4574,54	5211,06	6020,93	7240,65	9269,37
	c	2498,57	2871,42	3166,88	3452,00	3771,39	4187,38	4544,49	5019,73	5964,03
Technicy i inny średni personel	a	1915,64	2313,97	2673,80	2989,59	3329,63	3640,50	4066,62	4632,39	5682,07
<i>Technicians and associate professionals</i>	b	1797,58	2391,28	2834,18	3274,19	3619,40	4027,22	4514,54	5216,55	6435,21
	c	1939,28	2289,70	2592,72	2882,46	3151,24	3445,02	3774,74	4258,09	5067,28
Pracownicy biurów	a	1627,35	1981,11	2214,44	2483,79	2767,83	3085,33	3375,72	3766,16	4373,34
<i>Clerks</i>	b	1499,85	1930,33	2138,45	2408,04	2708,03	3056,50	3334,00	3771,25	4401,04
	c	1729,33	2001,60	2252,36	2517,63	2798,12	3104,26	3395,35	3761,28	4362,39
Pracownicy usług i sprzedawcy	a	1490,63	1516,18	1624,38	1772,76	1859,56	1993,00	2147,81	2420,37	2906,14
<i>Service and sales workers</i>	b	1490,03	1502,69	1590,18	1674,79	1828,66	2013,06	2285,26	2726,20	3458,02
	c	1490,92	1532,49	1654,14	1801,14	1869,08	1986,06	2102,47	2327,51	2718,77
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	a	1586,01	1880,46	2027,51	2185,01	2375,01	2481,21	2641,44	2803,76	3751,55
<i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>	b	1491,84	1778,01	1837,93	1929,01	2289,59	2614,77	2668,45	2733,14	2895,64
	c	1972,51	2048,45	2180,22	2230,01	2452,92	2470,94	2488,96	3408,34	3770,20
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	a	1490,20	1540,25	1891,97	2237,62	2644,18	3025,51	3480,92	3985,75	4742,94
<i>Craft and related trades workers</i>	b	1491,83	1627,64	2064,14	2481,82	2861,62	3260,02	3655,51	4130,07	4906,20
	c	1485,53	1491,32	1497,11	1551,19	1721,91	1930,18	2094,84	2361,35	2822,34
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	a	1497,60	1793,54	2175,54	2495,46	2877,13	3223,93	3615,90	4131,49	5005,82
<i>Plant and machine operators and assemblers</i>	b	1496,46	1784,52	2129,01	2496,67	2906,53	3267,55	3669,06	4201,66	5091,12
	c	1762,82	2070,44	2306,10	2487,89	2747,62	2973,95	3230,89	3553,78	4063,47
Pracownicy przy pracach prostych	a	1485,18	1490,48	1495,79	1550,42	1732,48	1907,36	2106,76	2363,14	2927,20
<i>Elementary occupations</i>	b	1488,66	1497,60	1598,12	1837,91	2112,28	2333,76	2620,97	3121,83	3754,39
	c	1484,46	1489,02	1493,57	1498,13	1615,53	1788,61	1951,57	2147,45	2471,56

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1 na str. 25.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes to the Yearbook, item 7, point 1 on page 25.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABL. 6 (113). **EMERYCI I RENCIŚCI^a**
RETIREEES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	762042	756067	744516	733694	T O T A L
Pobierający emerytury i renty wypłacone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	637352	648072	639229	630504	Persons receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution
emerytury	306669	423143	421408	418992	retirement pay
renty z tytułu niezdolności do pracy	221845	115760	108779	102196	pensions resulting from an inability to work
renty rodzinne	108838	109169	109042	109316	family pensions
Rolnicy indywidualni	124690	107995	105287	103190	Farmers

^a Przeciętne w roku.

Ź r ó ł Ń o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 7 (114). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO**
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M GRAND TOTAL					
Świadczenia w mln zł	9463,7	13197,9	13655,6	14243,4	Benefits in mln zł
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION					
Razem Total					
Świadczenia w mln zł	8366,9	12000,4	12448,8	12978,4	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1093,97	1543,10	1622,90	1715,35	Average monthly retirement pay and pension in zł
Emerytury Retirement pay					
Świadczenia w mln zł	4639,6	8343,9	8726,3	9131,8	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1260,74	1643,24	1725,62	1816,23	Average monthly retirement pay in zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy Pensions resulting from an inability to work					
Świadczenia w mln zł	2364,8	1783,4	1763,6	1766,2	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	888,29	1283,81	1351,05	1440,18	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne Family pensions					
Świadczenia w mln zł	1362,6	1873,2	1958,9	2080,4	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	1043,28	1429,87	1497,09	1585,92	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH^a FARMERS^a					
Świadczenia w mln zł	1096,8	1197,5	1206,8	1265,0	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	732,99	924,05	955,17	1021,60	Average monthly retirement pay and pension in zł

^a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego.

Ź r ó ł Ń o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.